

ÎN C H E I E R E

27 mai 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Popa Valeriu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea refuzului, recalcularea și achitarea pensiei,

împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 12 martie 2019, Popa Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea refuzului, recalcularea și achitarea pensiei.

În motivarea acțiunii a indicat că în temeiul art. 51 al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și a ordinului nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, a solicitat pârâtului recalcularea pensiei în virtutea recunoașterii activității sale în perioada 02 februarie 1993–10 februarie 1998 în izolatorul de detenție provizorie al IP Șoldănești pentru o lună de serviciu – două luni vechime în muncă, solicitare respinsă prin scrisoarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești nr. 1-01/15-3 din 02 ianuarie 2019.

A menționat că a contestat răspunsul indicat la Casa Națională de Asigurări Sociale la 21 ianuarie 2019, iar la 18 februarie 2019 pârâtul a refuzat admiterea cerințelor înaintate, răspunsul dat fiind recepționat la 21 februarie 2019.

Reclamantul a apreciat refuzurile indicate ca fiind ilegale, motiv pentru care solicită anularea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești nr. 1-01/15-3 din 02 ianuarie 2019, a refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale nr.

P208/19 din 18 februarie 2019 și recalcularea pensiei pentru perioada 03 februarie 1993–10 februarie 1998 o lună de serviciu – două luni vechime în muncă.

Prin hotărârea din 02 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea înaintată de Popa Valeriu.

S-a recunoscut ca fiind nefondat refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Șoldănești nr. I-01/16-3 din 02 ianuarie 2019 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. P-208/19 din 18 februarie 2019.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea cuantumului pensiei reclamantului, luându-se în considerație confirmarea nr. 6399 din 28 noiembrie 2018, eliberată de către Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul de Poliție Șoldănești.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a efectua achitarea diferenței pensiei în raport cu pensia primită pentru ultimele 12 luni.

La 16 mai 2019, în cadrul termenului de atac instituit de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 02 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă acțiunea înaintată ca neîntemeiată.

Prin decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Pentru a decide astfel, Colegiul civil, a constatat că în perioada 03 februarie 1993–10 februarie 1998 Valeriu Popa și-a exercitat serviciul nemijlocit în izolatorul de detenție provizorie din cadrul Comisariatului de Poliție raionul Șoldănești, ce este o entitate destinată pentru deținerea sub arest a persoanelor și, astfel, aceasta se încadrează în exigențele expuse la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, iar colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortate și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în ordinea prevăzută de norma sus-indicată.

În consecință, Colegiul a conchis că actele prezentate de intimat obligau apelanta să efectueze recalcularea pensiei reieșind din vechimea în muncă determinată în modul sus-indicat, circumstanță ce denotă caracterul nefondat al refuzurilor apelantei.

Instanța de apel a apreciat critic argumentele apelantei precum că pentru a beneficia de calcularea vechimii în muncă cu înlesniri, este necesar ca instituția în care persoana execută serviciul nemijlocit să fie o subdiviziune a sistemului penitenciar, deoarece condiția esențială în sensul pct. 8 lit. d.) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, este ca instituția în care persoana își exercită serviciul să asigure paza, escortarea și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (de detenție provizorie) și nu apartenența sistemului penitenciar din subordinea Ministerului Justiției. Or, dreptul intimatului de a solicita efectuarea recalculării vechimii în muncă cu avantaje este recunoscut de Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor

interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar.

La fel, Colegiul a apreciat ca fiind eronate argumentele apelantei referitoare la inaplicabilitatea retroactivă a ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, deoarece prin acest ordin doar este recunoscut un drept al persoanelor vizate, inclusiv a intimatului, la înlesnirile acordate de funcția nominalizată, însă temei pentru aplicarea acesteia o constituie cadrul legal citat mai sus.

În consecință, Colegiul a concluzionat că refuzul apelantei de a recalcula pensia intimatului în condițiile expuse obligă instanța de judecată să realizeze efectiv aceste drepturi prin obligarea apelantei de a înlătura inadvertențele admise, concluzie ce denotă temeinicia soluției oferite de prima instanță.

La 13 decembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs, împotriva deciziei 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate, cu pronunțarea unei noi decizii.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o neîntemeiată, motivând că instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere eronată materialului probator și au aplicat eronat normele materiale.

A menționat că perioadele de activitate a intimatului în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al CPR Șoldănești au fost calculate neîntemeiat cu două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu or, asemenea situații nu pot fi raportate la prevederile pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

A notat că ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 emis de către Ministerul Afacerilor Interne, nu poate produce efecte juridice, deoarece contravine actelor normative în vigoare or, prevederile actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome se aplică numai în partea în care nu depășesc cadrul stabilit de actul normativ de nivel superior pentru executarea căruia a fost emis și nu contravin prevederilor actelor respective.

Recurentul a indicat că ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 emis de către Ministerul Afacerilor Interne în conformitate cu prevederile pct.7 lit. g) și pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Până la examinarea admisibilității cererii de recurs, Valeriu Popa nu a depus referință, prin care să-și expună opinia asupra cererii de recurs declarată de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 11 septembrie 2019, iar recurentul a recepționat-o la 19 noiembrie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului. Astfel, recursul depus la 13 decembrie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu soluția pronunțată de instanțele de judecată ierarhic inferioare, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul

specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh